

Referat från resa till Ekolsund

Vi var drygt 40 SPF:are från Östermalm och Kungsholmen som strax före tredje advent deltog i årets sista bussresa med Germunds resor. Målet var slottet *Ekolsund*, ca 6 mil NV om Stockholm, mellan Bålsta och Enköping.

Vi samlades som vanligt på Karlaplan, och där blev vi inte bara avprickade av Germund utan han kontrollerade också vår covidbevis. Det kändes betryggande.

Resan var ju inte så lång, så snart var vi framme vid vårt mål. Innan vi kunde köra uppför den pampiga allén till slottet fick chauffören Jocke visa sin skicklighet när han först måste backa ut på den smala vägen utanför. Oj, oj. Diket var nära. Det där skulle jag knappt ha velat göra med en vanlig bil. Men Jocke är van, så det gick bra.

Från bussen såg vi en parant kvinna i sidlång päls och otrolig 1700-talsfrisyr stå och vänta utanför slottet. Var det självaste slottsfrun? Nej, det visade sig vara guiden *Elin*, som klätt upp sig inför vårt besök. Än en gång besannades att det finns inget bättre än en engagerad guide. Hon älskade sitt Ekolsund. Innan hon släppte in oss innanför slottsmurarna berättade Elin om anläggningarna runt om. Den storslagna parken som anlades efter mönster av Versailles anas i de många alléerna med 1400 träd, men av övriga planteringar och fontäner finns nästan inte något kvar. Den högsta fontänen var bara några meter kortare än den i Versailles! Det måste ha varit ståtligt. Gräset på den stora planen klipps dock i vackra former för visa hur planteringarna kan ha legat. En medresenär visste att berätta att Versailles koppartak kom från Sverige och att det är Sveriges genom tiderna största exportaffär. I parken finns i alla fall kvar ett arboretum, dvs. en trädplantering med olika arter, alltså ett slags trädmuseum. Där finns ca 400 arter, alltifrån amerikansk jättegran till tulpanträd. Vi var nog många som kände för att återvända under sommarhalvåret för att uppleva allt när det grönskar som bäst.

Ekolsund är omnämnt i skriftliga källor redan på 1300-talet. Men det var på 1600-talet som det nuvarande slottet byggdes. Fast slott och slott – egentligen finns det bara två flygelbyggnader, i och för sig nog så pampiga. Mellan dem löper en exedra, alltså en låg svängd byggnad som tidigare var stall. Nu är det gästrum. Under tidernas lopp har det funnits planer på att fullborda slottet, men pengarna räckte visst aldrig till. Slottet, vi kallar det ändå så, har bytt ägare flera gånger. Gustav III fick det som dopgåva, och han vistades gärna där. Där ordnade han tornerspel, och han formgav en särskild Ekolsundsdräkt, som prominenta gäster fick bära.

Så släpptes vi in i slottet, först in i Riddarsalen. Vi var glad över att vi hade ytterkläderna på oss, ändå frös vi. Elin berättar att det tar dagar att värma upp salen och det kostar så mycket, så det gör man bara när någon hyrt stället till någon fest. För det är just det man kan göra. Så vandrade vi vidare genom salarna, den ena vackra än den andra. Extra vacker var Fågelsalen med väggarna vackert dekorerade med fåglar, som alla jagade eller fångade en insekt. En fågel hade fångat en ring, och det var förstås en blinkning till tornerspelen, för där skall ju de tävlande bl.a. fånga en ring på lansspetsen.

Sedan 2002 ägs stället av *Raija Ohlin*, en som man förstår enastående driftig kvinna. Hon kom som 11-åring från Finland från mycket enkla förhållanden, och lyckades sedan grunda en förmögenhet i Sverige genom ett bokförlag för juridisk litteratur. När hon köpte Ekolsund var det så gott som urblåst. Den föregående ägaren hade varit tvungen

att sälja ut det mesta, bl.a. en fantastisk porslinssamling. Den såldes till en hygglig summa, som dock vida överträffades när den 10 år senare såldes vidare för 1,2 miljarder på Sothesbys i London. Men i dag finns åter en fin porslinssamling på Ekolsund, som slottsfrun införskaffat tillsammans med möbler och andra konstverk. Det är så smakfullt. I Drabantsalen hänger bland porträtten ett som sticker ut. "Ser ni, vad det är?" frågade Elin. Jo, det är ju att den avporträtterade damen i 1700-talsstass ler så att hon visar tänderna, vilket man inte gjorde på den tiden. Det visar sig vara ett modernt porträtt, som föreställer Raija Ohlin.

I en sal i en fönsternisch kan man se klotter utfört av självaste Gustav III. Det är nu nogsamt inglasat. Vi fick också se den kända nidteckningen av kungen som antyder att det var hovstallmästare Munck som var far till den lille prinsen Gustav Adolf (sedermera Gustav IV Adolf). Kungaparet tog förstås illa vid sig av sådant prat. Och i likhet med vår guide tycker jag att det finns annat att komma ihåg vår tjusarkung för. Han var begåvad och bildad, och engagerade sig i att utveckla kulturlivet i Sverige. Han förbjöd tortyr och införde religionsfrihet för katoliker och judar, han lockade hit hantverkare från utlandet med specialkunskaper, bl.a. min anfader från Italien.

Efter visningen på slottet promenerade vi till det trivsamma värdshuset, även det upprustat av Raija Ohlin. Så var det dags att anträda återfärden i vintermörkret, och precis då vi svängde ut på vägen såg vi alla hjortarna i slottets vilthägn, eller djurgård som det hette förr. I mitten poserade en vit hind. Helt stilenligt, för en sådan skall enligt gammal sed alltid finnas i en djurgård.

Bussfärden hem gick utan problem, och givetvis blev det applåder både till Germund och chauffören Jocke. Vi längtar redan till nästa bussutfärd.

Birgitta Agazzi